

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Фонетика современного татарского языка БЗ.Б.2.2

Направление подготовки: 032700.62 - Филология

Профиль подготовки: Отечественная филология (Татарский язык и литература)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: заочное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Галиуллина Г.Р., Хадиева Г.К., Хисамов О.Р.

Рецензент(ы):

Хисамова Ф.М.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Харисов Ф. Ф.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No 902329514

Казань
2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) профессор, д.н. (доцент) Галиуллина Г.Р. кафедры татарского языка и методики преподавания отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации им.Г.Тукая, Gulshat.Galiullina@kpfu.ru; доцент, к.н. (доцент) Хадиева Г.К. кафедры татарского языка и методики преподавания отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации им.Г.Тукая, Gulfiya.Khadieva@kpfu.ru; Хисамов О.Р.

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины (модуля) "Фонетика современного татарского языка" являются 1) формировать общих представлений о звуковой стороне родного языка, последовательное и всестороннее изучение особенностей татарского произношения в его коммуникативных и территориальных разновидностях; 2) рассмотреть фонетического строя современного татарского языка как системы разно уровневых функциональных единиц, которые используется в различных коммуникативных целях.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б3.Б.2 Профессиональный" основной образовательной программы 032700.62 Филология и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 1 курсе, 1, 2 семестры.

Федеральный государственный образовательный стандарт по направлению подготовки ВПО 032700.62 - "Филология" (бакалавриат) предусматривает изучение дисциплины "Фонетика современного татарского языка" в составе профессионального цикла, его базовой части, модуль "Отечественная филология"; модуль 1 "Преподавание филологических дисциплин"; модуль 2 "Прикладная филология (татарский язык и литература, английский язык)"; модуль 3 "Прикладная филология (татарский язык и литература, татароведение)". Дисциплина занимает важное место в системе курсов, ориентированных на изучение основного языка.

Для освоения данной дисциплины необходимы знания, полученные обучающимися в средней общеобразовательной школе, в частности, они должны иметь общее представление о языке, о звуках, звуковых изменениях, алфавите. Большое значение приобретают и знания, полученные в процессе одновременного с изучением данной дисциплины курса введения в языкознание.

Курс "Фонетика современного татарского языка" является основой для курсов морфологии, лексикологии, синтаксиса современного татарского языка, татарской диалектологии и др.

Форма отчётности - экзамен в 2 семестре.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-1 (общекультурные компетенции)	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения (ОК-1);
ОК-4 (общекультурные компетенции)	способность принимать организационно-управленческие решения в нестандартных ситуациях и готовность нести за них ответственность (ОК-4);
ПК-1 (профессиональные компетенции)	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории основного изучаемого языка и литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии (ПК-1)

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-2 (профессиональные компетенции)	владение базовыми навыками сбора и анализа языковых и литературных фактов с использованием традиционных методов и современных информационных технологий (ПК-2)
ПК-5 (профессиональные компетенции)	способность применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка и литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности (ПК-5)

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- определение и описание предмета фонетики, ее связь с другими науками;
 - методы исследования, применяемые в фонетике;
 - понятие литературного произношения и орфографической нормы;
 - классификацию гласных звуков в татарском языке;
 - классификацию согласных звуков в татарском языке;
 - чередование звуков, проблема нейтрализации фонем;
 - модификации фонем в потоке речи: ассимиляцию, аккомодацию, элизию;
- функции слога в речи;
- составные части слога, типы слогов, структура слога, теории слога в применении к татарскому языку;
 - понятие ударения: словесное, тактовое, фразовое;
 - виды и степени словесного ударения в татарском языке, факторы, определяющие место ударения;
 - определение интонации, ее аспектов и функций;
 - логическое ударение;
 - основные принципы орфографии.

2. должен уметь:

- записывать слова татарского языка в фонематической и фонетической транскрипции, указывая с помощью диакритических значков основные позиционные и комбинаторные аллофоны;
- определить интегральные и дифференциальные признаки фонем;
- провести сопоставительный анализ систем вокализма и консонантизма в татарском языке;
- привести примеры исторических чередований в татарском языке;
- разделить слово на слоги, дать анализ возможных сочетаний гласных и согласных в начале и конце слога;
- определить место ударения в многосложном слове, объяснить правило;
- проанализировать предложение: разбить его на синтагмы, найти акцентное ядро и другие структурные компоненты каждой синтагмы, определить тип тона в каждой синтагме, нарисовать интонограмму.

3. должен владеть:

- артикуляции татарских фонем;
- работы с новейшими методами исследования фонетических явлений.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения дисциплины студент должен:

Знать:

- определение и описание предмета фонетики, ее связь с другими науками;
 - методы исследования, применяемые в фонетике;
 - понятие литературного произношения и орфографической нормы;
 - классификацию гласных звуков в татарском языке;
 - классификацию согласных звуков в татарском языке;
 - чередование звуков, проблема нейтрализации фонем;
 - модификации фонем в потоке речи: ассимиляцию, аккомодацию, элизию;
- функции слога в речи;
- составные части слога, типы слогов, структура слога, теории слога в применении к татарскому языку;
 - понятие ударения: словесное, тактовое, фразовое;
 - виды и степени словесного ударения в татарском языке, факторы, определяющие место ударения;
 - определение интонации, ее аспектов и функций;
 - логическое ударение;

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины отсутствует в 1 семестре; экзамен во 2 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Хэзерге татар әдәби теленең фонетик системасы. Сөйләм авазларын өйрәнү аспектлары. Татар теле фонетикасын өйрәнү тарихы. Татар теленең авазлар системасы. Сузык авазлар. Дифтонглар. Тартык авазлар.	1	1	2	0	0	

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
3.	Тема 3. Татар телендә фонетик закончалыклар. Аваз үзгәрешләре. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Авазларның позицион үзгәрешләре. Сөйләмнең фонетик кисәкләргә бүленеше. Ижек. Басым. Интонация.	2	1	2	4	0	устный опрос
4.	Тема 4. Татар теленең графикасы һәм орфографиясе Орфоэпия.	2	2	2	4	0	устный опрос
	Тема . Итоговая форма контроля	2		0	0	0	экзамен
	Итого			6	8	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Хәзерге татар әдәби теленең фонетик системасы. Сөйләм авазларын өйрәнү аспектлары. Татар теле фонетикасын өйрәнү тарихы. Татар теленең авазлар системасы. Сузык авазлар. Дифтонглар. Тартык авазлар.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Хәзерге татар әдәби теленең фонетик системасы. Сөйләм авазларын өйрәнү аспектлары: физик, физиологик, лингвистик аспектлар Татар теле фонетикасын өйрәнү тарихы. Тюрколог галимнәрнең хезмәтләре. Татар теленең авазлар системасы. Сузык авазлар. Дифтонглар. Тартык авазлар. Тартык һәм сузык авазларның акустик һәм артикуляцион билгеләре.

Тема 3. Татар телендә фонетик закончалыклар. Аваз үзгәрешләре. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Авазларның позицион үзгәрешләре. Сөйләмнең фонетик кисәкләргә бүленеше. Ижек. Басым. Интонация.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Татар телендә аваз үзгәрешләре. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Аккомодация күренеше. Ассимиляция күренеше. Сузыклар ассимиляциясе, тартыклар ассимиляциясе. Сингармонизм. Рәт гармониясе. Иренләшү гармониясе. Сингармоник парлар. Сандхи очрагында сузыклар үзгәреше. Позицион закончалыклар. Редукция күренеше. Сузыкларның сыйфат редукциясе. Микъдари редукция. Сүз башы һәм сүз ахыры закончалыгы. Протеза, эпентеза һәм эпитеза күренеше. Басым. Суперсегмент элементлар. Сүз басымы. Сүз басымының урыны. Проклиза һәм энклиза күренеше. Синтагма басымы. Логик басым.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Татар телендә аваз үзгәрешләре. Авазларның әйтелешендәге өч моментны билгеләү. Бирелгән өзекләрдән рәт һәм ирен гармониясе буйсынган сүзләр, тартыклар һәм сузыклар ассимиляциясе, аккомадация, диссимиляция нәтижәсендә барлыкка килә торган аваз үзгәрешләренә күнегүләр эшләү. Сингармоник парларга мисаллар туплау. Сандхи очрагында сузыклар үзгәреше. Позитив закончалыкларның төрләренә күнегүләр эшләү. Редукция күренеше мисаллар китерү. Сузыкларның сыйфат редукциясе. Микъдари редукция. Сүз башы һәм сүз ахыры закончалыгы. Тексттан протеза, эпентеза һәм эпитеза күренешенә мисаллар табу. Басымның төрләрен билгеләү, күнегүләр эшләү. Суперсегмент элементлар. Татар телендә сүз басымының урынына карата күнегүләр. Проклиза һәм энклиза күренешенә күнегүләр. Синтагма басымы, логик басым мисаллар белән аңлату, күнекмәләр булдыру.

Тема 4. Татар теленең графикасы һәм орфографиясе Орфоэпия.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Графика фонемаларны язуда күрсәтү өчен ярдәмгә килә. Алфавит. Татарларда язу тарихы. Орфография. Орфография төзүдә фонетик, морфологик, тарихи-традицион, график принциплар. Сүзләргә кушып язу. Сүзләргә сызыкча аша язу. Баш хәрефләр кулланышы. Татар телендә дәрәжә әйтеш кагыйдәләре. Әдәби әйтешнең ике төре: тулы стиль һәм сөйләм стиль. Сузыкларны һәм тартыкларны әйткәндә үзенчәлекләр.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Графика. Алфавитны әйтү. Авазны белдерми торган һәм ике аваз билгесе булып йери торган хәрефләр. Татарларда язу тарихын сөйләү. Орфография төзүдә фонетик, морфологик, тарихи-традицион, график принципларга карата күнегүләр. Сүзләргә кушып язу. Сүзләргә сызыкча аша язу. Баш хәрефләрнең язылышы, кулланышы. Татар телендә дәрәжә әйтеш кагыйдәләренә күнегүләр эшләү. Әдәби әйтешнең ике төре: тулы стиль һәм сөйләм стиль. Татар телендә һәмзә авазының орфоэпиясе һәм орфографиясе. Сузыкларны һәм тартыкларны әйткәндә үзенчәлекләргә карата күнегүләр эшләү. сузыклар орфоэпиясендә аеруча игътибар ителергә тиешле күренешләр.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
3.	Тема 3. Татар телендә фонетик закончалыклар. Аваз үзгәрешләре. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Авазларның позитив үзгәрешләре. Сөйләмнең фонетик кисәкләргә бүленеше. Ижек. Басым. Интонация.	2	1	подготовка к устному опросу	40	устный опрос
4.	Тема 4. Татар теленең графикасы һәм орфографиясе Орфоэпия.	2	2	подготовка к устному опросу	45	устный опрос
	Итого				85	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса "Фонетика современного татарского языка" предлагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий и требует рационального их сочетания.

Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как лекция, практическое занятие, семинар и др.

Во время занятий могут быть использованы и современные информационные технологии, в частности, мультимедийные программы, интернет, фото-, аудио- и видеоматериалы.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Хәзерге татар әдәби теленең фонетик системасы. Сөйләм авазларын өйрәнү аспектлары. Татар теле фонетикасын өйрәнү тарихы. Татар теленең авазлар системасы. Сузык авазлар. Дифтонглар. Тартык авазлар.

Тема 3. Татар телендә фонетик закончалыклар. Аваз үзгәрешләре. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Авазларның позицион үзгәрешләре. Сөйләмнең фонетик кискәкләргә бүленеше. Ижек. Басым. Интонация.

устный опрос , примерные вопросы:

1. Сөйләмдә аваз үзгәрешләре ничек барлыкка киләләр? 2. Авазларның комбинатор үзгәрешләрен аңлатыгыз. 3. Аккомодациянең асылы нәрсәдә? Төрләрен әйтегез. 4. Ассимиляциянең асылы нәрсәдән гыйбарәт? Төрләрен әйтегез. 5. Сингармонизм законының эчтәлеген аңлатыгыз. Аның нинди төрләре бар? 6. Төрки телләрнең кайсыларында рәт гармониясе сакланмый? 7. Татар телендә сингармонизм законы нинди очракларда бозыла? 8. Сингармоник параллель нәрсә ул? Төрләрен әйтегез. 9. Ирен гармониясе татар язуында чагыламы? Кайсы төрки телләр язуында ирен гармониясе чагыла? 10. Сандхи кайсы очракларда күзәтелә? Мисаллар китерегез. 11. Диссимиляциягә нәрсә сәбәп була? Аның язуда чагылган очраклары бармы? 12. Авазларның позицион үзгәрешләрен аңлатыгыз. 13. Редукция дип нинди күренешкә әйтәбез? Аның нинди төрләре була? 14. Төрки телләрдә кайсы редукция өстенлек ала һәм ни өчен? 15. Татар телендә сүз башы һәм сүз ахыры закончалыгы нинди фонетик үзенчәлекләргә бәйлә күзәтелүен аңлатыгыз. 16. Протеза, эпентеза, эпитеза күренешләренең уртаклыгы һәм аермасы нәрсәдә? Мисаллар белән аңлатыгыз.

Тема 4. Татар теленең графикасы һәм орфографиясе Орфоэпия.

устный опрос , примерные вопросы:

1. Графика нәрсәне өйрәнә? 2. Татар язуының кыскача тарихын сөйләп бирегез. 3. Татар алфавитын яттан әйтегез. Авазны белдерми торган һәм ике аваз билгесе булып йөри торган хәрефләрне әйтегез. Тартык фонема сузык аваз хәрефе белән күрсәтеләргә мөмкинме? 4. Хәзерге татар алфавитында үзенең махсус хәрефләре булмаган авазларны әйтегез. 5. Орфография нинди фән ул? 6. Татар телендә орфографиянең нинди язылыш принциплары кулланыла? 7. Хәзерге вакытлы матбугатта орфография кагыйдәләре сакланамы? Мисаллар туплагыз. 8. Орфоэпия нәрсәне өйрәнә? Дәрәс сөйләргә нинди факторлар комачаулык итә? 9. Хәзерге татар язуында орфоэпиягә һәм орфографиягә йогынты ясый торган күп функцияле хәрефләрне әйтегез. Мисаллар китерегез. 10. Татар телендә ?һәмзә? авазының орфоэпиясе һәм орфографиясе турында сөйләгез. 11. Сузыклар орфоэпиясендә аеруча игътибар ителергә тиешле күренешләрне әйтегез. 12. Тартыклар әйтелешендә төп игътибар ителергә тиешле күренешләрне санагыз. 13. Дәрәс әйтелеш нормаларын өйрәнүгә һәм эшкәртүгә зур өлеш керткән татар галимнәренең хезмәтләрен әйтегез.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к экзамену:

1. Тел белеменең аерым тармагы буларак фонетика. Башка тел фәннәре арасындагы урыны, өйрәнү объекты.
2. Татар теле фонетикасын өйрәнүнең кыскача тарихы һәм хәзерге көндә өйрәнүнең торышы.

3. Фонетика фәнненең методлары. Татар фонетикасында эксперименталь методлар куллану.
4. Аваз һәм фонема. Телдә фонемаларны аерып чыгару принциплары. Фонема вариантлары, әлеге мәсьәләдә татар тел белемдә карашлар
5. Сузык һәм тартык фонемалар, алар арасындагы акустик һәм артикуляцион аермалар, ясалыш үзенчәлекләре.
6. Сузык фонемалар. Сузык фонемаларның саны, составы турында татар тел белемдәге карашлар. Сузыкларны төркемләү принциплары.
7. Татар телендә тартык фонемалар саны һәм составы. Бу мәсьәләдә төрле карашлар. Тартыкларны төркемләү принциплары.
8. Ясалу урыны буенча тартык авазларны төркемләү.
9. Татар телендә фарингаль һәм ларингаль тартыклар. Татар әдәби телендә һәм диалектларда хәмзә авазының кулланылышы һәм язуда бирелеше.
10. Резонатор урынына карап тартыкларны төркемләү.
11. Ясалыш ысулына карап тартыкларны төркемләү.
12. Тавыш һәм шауның катнашуына карап тартыкларны төркемләү.
13. Татар теле фонемаларының телдә кулланылу ешлыктары. Фонемаларның янәшәлек күрсәткечләре.
14. Фонетик транскрипция. Транслитерация.
15. Татар телендә дифтонглар, аларның төрләре. Трифтонглар.
16. Төшерелмә дифтонглар, мисаллар китерергә.
17. Күтәрелмә дифтонглар. Мисаллар китерергә.
18. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Сингармонизм законы, аның төрләре.
19. Сингармоник парлар. Аларның ике төре.
20. Сингармоник парларга мисаллар китерергә.
21. Авазларның комбинатор үзгәрешләре. Аккомодация күренеше (тартыкларның сузыкларга тәэсире).
22. Аккомодация күренешенә бер төре буларак сузыкларның тартыкларга тәэсире. Авазлар чиратлашу.
23. Аккомодация күренешенә мисаллар китерергә.
24. Тартыкларның комбинатор үзгәрешләре. Ассимиляция һәм диссимиляция күренеше. Аның төрләре.
25. Диалектлардан диссимиляция күренешенә мисаллар китерергә.
26. Акустик ассимиляциягә мисаллар китерергә.
27. Сузык авазлар өлкәсендәге позицион үзгәрешләр (редукция, протеза, эпентеза).
28. Тартык авазлар өлкәсендәге позицион закончалыктар (сүз башы, сүз ахыры закончалыгы).
29. Тартыкларның яңгыраулыкта-саңгыраулыкта охшашланулары. Мисаллар китерергә.
30. Ясалу урыны буенча тартыклар охшашлануға мисаллар китерергә.
31. Татар телендә элизия күренеше.
32. Татар орфоэпиясе, аның бүгенге көндә әһәмияте. Татар орфоэпиясенә кыен очрактары.
33. Татар телендә сузыклар орфоэпиясе.
34. Татар телендә тартыклар орфоэпиясе.
35. Хәзерге вакытта татар орфоэпиясен бозып сөйләү очрактары, аның сәбәпләре.
36. Сингармонизм күренешенә бәйлә орфографик һәм орфоэпик кагыйдәләр.
37. Орфографиянең предметы, бурычлары һәм әһәмияте. Гарәп, латин, кириллица алфавитларына нигезләнгән орфографияләр, аларның аермалы яктары.
38. Хәзерге татар орфографиясе һәм аның төп принциплары.
39. Морфологик принцип буенча языла торган сүзләргә мисаллар китерергә.
40. Алгы рәт сузыклары чолганышында увуляр к, г авазларының язуда бирелешен аңлатырга.

41. Хәзерге татар язуында ь һәм ы билгеләре нинди вазыйфа үти?
42. Берничә авазга билге булып йөрүче хәрәфләр.
43. Татар телендә әйтелеш белән язылыш арасында зур аерма булган очраклар.
44. Татар язуы тарихы. Хәрәф һәм алфавит реформалары.
45. Татар язуында гарәп графикасы. Имла төзәтү.
46. Хәзерге татар графикасы. Аның телдәге авазларны чагылдыру үзенчәлекләре.
47. Сүзләрне кушып, сызыкча аша, аерып язу. Сүз кисәкләрен юлдан-юлга күчерү.
48. Татар теленең просодикасы, аның компонентлары.
49. Татар сөйләменең интонациясе: аның состав өлешләре, әһәмияте, роле.
50. Интонациянең бер элементы буларак татар тел белемендә басым. Аның төрләре.
51. Сүз басымы: аның фонетик табигате, урыны, мөгънәви роле. Татар телендә сүз басымының урыны.
52. Татар телендә сүз басымы мәсьәләсе.
53. Логик басым. Аның фонологик роле. Эмфатик басым.
54. Татар теленең ижек төзелеше. Татар һәм төрки телләрдә ижек калыплары.
55. Г.Алпаровның татар теле фонетикасы өлкәсендәге эшчәнлеге.
56. Л. Жәләйнең татар фонетикасын өйрәнүгә багышланган хезмәтләре.
57. Каюм Насырның татар фонетикасы өлкәсендәге эшчәнлеге.
58. XX гасырның икенче яртысында татар фонетикасының үсеше.

7.1. Основная литература:

Татарча сөйләшү = Давайте говорить по-татарски = Let's speak tatar : [уку әсбабы] / К. С. Фәтхуллова, Ә. Ш. Юсупова, Ә. Н. Денмөхәммәтова ; [ф. ред. Р. Р. Жамалетдинов ; инглиз тел. тәрж. Д. Р. Шәрифиллина] .? Казан : Татарстан китап нәшрияты, 2012 .? 310 б.

Хәзерге татар әдәби теле фонетикасы : уку-укуту кулланмасы / Казан (Идель буе) федер. ун-ты ; [авт.-сост. к.филол.н., доц.] Г. К. хадиева ; [науч. ред. д.филол.н., проф. Г. Ф. Саттаров] .? Казан : [Казанский университет], 2012 .? 123 б.

Татар теленнән тестлар: фонетика = Тесты по татарскому языку: фонетика : [учебно-методическое пособие] / Казан (Идел буе) федер. ун-ты ; [авт.-сост. к. филол.н., доц. Г. К. Хадиева ; науч. ред. д.филол.н., проф. Ф. М. Хисамова] .? Казань : [Казанский университет], 2012 .? 35.

7.2. Дополнительная литература:

Юсупова Ә.Ш., Нәбиуллина Г.Ә., Денмөхәммәтова Ә.Н., Мөгътәсимова Г.Р. Татар теленнән практикум. - Ихлас, 2009. - 182 б.

7.3. Интернет-ресурсы:

Казанский федеральный университет - http://www.kpfu.ru/main_page

Матбугат ru - www.matbygat.ru

Научная библиотека им. Н. И. Лобачевского Казанского федерального университета - <http://www.kpfu.ru/portal/docs/F451166139/Library.jpg>

Универсальная энциклопедия - www.wikipedia.ru

Электронные словари - www.slovari.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Фонетика современного татарского языка" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС "БиблиоРоссика" представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Компьютерный класс, мультимедийный компьютер, доступ к сети Интернет, мультимедиапроектор.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 032700.62 "Филология" и профилю подготовки Отечественная филология (Татарский язык и литература) .

Автор(ы):

Галиуллина Г.Р. _____

Хадиева Г.К. _____

Хисамов О.Р. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Хисамова Ф.М. _____

"__" _____ 201__ г.